

TAYLARIN BESLENMESİ

- İlk yıl büyüme çok süratlidir.
- Tayın gelişme durumu;
- Ağırlığı,
- Boyutu,
- Dokuların kimyasal ölçümü

yetişkin atla karşılaştırılır.

- Yeni doğmuş tay ergenlik dönemindeki boyunun %60 ve ergin ağırlığının %10'na sahiptir.
- Doğal emzirme 5-6 ay devam eder.

TAYLARIN BESLENMESİ

Doğum ağırlığı ;

- Ponilerde 15-20 kg
- Binek atlarında 45-55 kg
- Ağır ırklarda 65-80 kg
- GCAA 1500 g/gün 37 günde 2 katına ulaşır.
- GCAA 1200 g/gün
- 6. ayda 700 g/gün

Emzirme dönemi sonunda;

- Doğum ağırlığının 5 katına ulaşır.
- Cidago yüksekliği ergin yüksekliğinin %80'ine ulaşır.

TAYLARIN BESLENMESİ

- 18 aydan sonra kemiklerin uzaması duraklar.
- 3.5-4 yaşına kadar genişleme, kalınlaşma ve kalça genişlemesi gibi parametrelerde artış olur.
- En son atın cidago çıkarması denilen vertebra epifizlerinin gelişimi gerçekleşir.
- Vücudun kimyasal bileşimi yaş ile değişir.
- Vücut suyu 4. aydan 12. ayın sonuna kadar %70'ten %60'a iner.
- Lipid oranı %5'ten %15'e yükselir.
- HP %20-22'dir.

TAYLARIN BESLENMESİ

Büyüme ve gelişmede etkili faktörler

- Irk ve cinsiyet:

- GCAA ergin ağırlığı 200 kg olan ponilerde 6-12 ay arasında 250 g, 500 kg ergin ağırlığındaki binek atlarında 1000 g, 800 kg ergin ağırlığındaki ağır ırklarda ise 1300 g'dır.
- İngiliz atlarında gelişim diğer binek atlarına göre daha hızlıdır.
- En geç gelişenler ağır ırklardır.
- Ergin ağırlıklar dişilerde erkeklerden %10 daha düşüktür.
- Erkeklerde 18 aylık iken yapılan kastrasyonun CA'a etkisi yoktur.

TAYLARIN BESLENMESİ

- Besleme ve Yetiştirme kondisyonu:

- Tayın gelişimi rasyonun miktar ve kalitesine bağlıdır.
- Kapalı ve dar bir alanda büyütme kemik gelişimini olumsuz etkiler.
- Açık havada ve serbest olarak bırakılmalıdırlar.

Sütten kesme dönemine kadar tayların beslenmesi

1- Anasının sütü ile büyüme:

Kolostrum: Doğumu takiben 24-48 saatlerde ana tarafından salgılanan süt

- Globulin, enerji ve vitamin bakımından süttten zengindir.
- Laksatif ve bağışıklığı geliştirici etkisi vardır.
- Günde 60-70 kez yaklaşık 2-3 dk anasını emer.
- Her emişte 160-220 g süt alır.
- 24 haftalık olunca emme sıklığı bir saatte 1 adede düşer.
- Tay 1. ayda 1 kg süt ile 118 g CA kazanırken, 5. ayda sadece 31 g CA kazanır.
- Süt salgısının kalitesi düzenli incelenmeli ve tayın periyodik CA tartımları yapılmalıdır.
- Dondurucuda (-20°C) 1 yıl saklanabilir.

Sütten kesme dönemine kadar tayların beslenmesi

2- Süt ikame yemi ile büyütmeye:

- Taylar doğumdan sonraki 2-3 saat içerisinde ayakta durabilmeli, yürüyebilmeli, emme refleksine sahip olabilmeli ve şişe ile su içebilecek duruma gelmelidir.
- Doğum bölgesi temiz, ılık ve kuru olmalıdır.
- Öksüz taylara ilk olarak kolostrum verilmelidir.
- Doğumdan sonra 24 saat içinde her saat için 250 ml kolostrum almalıdır.
- Ağız tüpü veya şişe ile verilebilir.
- Kolostrumu takiben süt ikame yemi (%10 KM) verilir.

KISRAKLARIN BESLENMESİ

- Meme her emzirmede boşalmalıdır.
- Meme yangısı olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Memede süt kalması mastitis veya süt sekresyonunda azalmaya neden olabilir.
- İki yılda bir yavru elde etmek esastır.
- Aşım öncesi zayıf olanlarda flaşing uygulaması gerekebilir.
- Süt vermeyen ve gebe olmayanlar yaşama payı düzeyinde beslenmelidir.

Gebelik periyodu

- Besleme hatalarına karşı hassastırlar.
- Besin maddeleri ihtiyaçları tam karşılanmalıdır.
- Yemde hyjen ve kalite ile rasyon protein düzeyi önemlidir.
- Östrojenik etkili bitkilere dikkat edilmelidir.
- Gebeliğın ilk 8 ayı YP düzeyinde beslenmesi yeterlidir.
- Gebeliğın son 3 ayı enerji ihtiyacı YP'nın 1.1, 1.5 ve 1.2'si düzeyindedir.

Gebelik periyodu

- Gebeliğin son döneminde 50 kg, tüm gebelik döneminde 65 kg kazanmalıdır.
- Gebeliğin son 3 ayında uterusun hacmi artar yem alım kapasitesi azalır.
- Aşırı beslemeler doğum güçlükleri, yetersiz süt ve zayıf taya neden olabilir.
- Gebeliğin 9-10. aylarında 1 kg/gün, 11. ayından itibaren 2 kg/gün konsantre yem takviyesi gereklidir.

Laktasyon periyodu

- Laktasyondaki besin maddesi ihtiyaçları tam olarak karşılanmalıdır.
- Rasyon değişiklikleri tedricen yapılmalıdır.
- Rasyon protein kalite ve miktarı önemlidir.
- Yem hyjeni gözardı edilmemelidir.
- Süt üretimi laktasyonun 2. ve 3. aylarında maksimuma ulaşır.
- Laktasyon periyodunda 100 kg canlı ağırlığa 2.5 kg süt salgılanır.

Laktasyon periyodu

- Tayını yağ ve proteince fakir, laktozca zengin sütü ile 6-7 ay emzirir.
- Süt verimi sıcak kanlılarda laktasyonun 2. ve 3. aylarında günde 15-18, ağır ırklarda 20-25 kg a kadar yükselir.
- 1 lt süt üretebilmek için 105 g kuru madde tüketir.
- Laktasyon başında 500 kg CA bir kısırağın toplam HP ihtiyacı 1100 g kadardır.

AYGIRLARIN BESLENMESİ

- Beslenme sperma üretimi ve kalitesinde etkilidir.
- 4 yaşından itibaren damızlıkta kullanılabilirler.
- Rasyonlar A, E, ve B vitaminleri ile iz elementler bakımından takviye edilmelidir.
- Aşım dışı sezon (Ağustos-Ocak) (YP+%10-20)
- Aşım sezonu (Şubat-Haziran) (fiziksel aktivite+seksüel aktivite+sperm üretimine göre besin maddesi artırılmalı)